

3 Naorlogs
erfgoed

6 Erfgoedplatform
Apeldoorn

8 Erfgoedweek Apeldoorn
en Kleine Monumenten

Voormalig 50KV-station Zuid wordt medisch centrum

Een nieuw sieraad voor de buurt. Een mooi voorbeeld van herbestemming in onze stad. Op vrijdag 3 oktober 2008 organiseerde gemeentelijk monumenteigenaar Rogier Bos van fysiotherapiepraktijk Bos & Weide

een open dag om aan iedereen te laten zien hoe het voormalige 50KV-station aan de Oude Beekbergerweg omgetoverd is tot praktijkruimte. Hij deelt zijn ervaringen met het restauratieproces graag met u.

[Vervolg op pagina 2 >>](#)

Voorwoord Cultuurhistorie als inspiratie

Als teamleider stedenbouw ben ik per 1 september in Apeldoorn gestart. Ik heb mijn werkverleden onder meer in de advieswereld en ook lange tijd in de gemeente Arnhem liggen.

Het leuke van de gemeente Apeldoorn is dat het team Cultuurhistorie samen met het team Stedenbouw één afdeling vormt: dat maakt dat je al snel in aanraking komt met het rijke verleden van de stad. Inspirerend, de lagen van de verschillende tijdperiodes die aanwezig zijn in het grote grondgebied van de gemeente. Haar prehistorische verleden bijvoorbeeld met haar aanwezige sporen in het landschap in de ruige omgeving van het buitengebied. En ook de loop van de structuurlijnen in de stad, de oude handelsroutes met het begin van de bewoning in de kern van Apeldoorn.

We zijn op dit moment bezig een uitwerking te maken van de structuurvisie Binnenstad en juist daar is de laag van het verleden een belangrijke onderlegger. En dat zie ik niet alleen als bron voor uitgangspunten en harde kaders voor de nieuwe ontwikkelingen,

zoals de te handhaven monumentale delen, buurten en bijvoorbeeld structuren. De cultuurhistorie kan en zou nog meer een inspiratiebron kunnen zijn voor nieuwe ingrepen in de bestaande structuur. De mooiste voorbeelden in de geschiedenis van de stedenbouw zijn vaak nieuwe toegevoegde lagen die aanhaken aan bestaande structuren en een geheel nieuwe impuls en identiteit geven aan hun omgeving. Ik denk daarbij aan ingrepen die bestaande waardevolle delen van een bestaande stad verbinden met andere waardevolle delen. Apeldoorn kent zulke ingrepen ook, denk aan de transformatie van de Parken, vanuit de landgoederen, tot woonbuurten met krachtige openbare parken en stedelijke ruimtes. Ruimtes die vorm gaven aan het sociale leven van Apeldoorn in het begin van de twintigste eeuw.

We leven nu in een nieuwe eeuw. Wij stedenbouwers buigen ons over de vormgeving van nieuwe stedelijke ruimtes om vorm te geven aan het sociale leven van nu. Dat het verleden van Apeldoorn daar een grote rol in speelt staat voor mij buiten kijf. Ik zie mijn rol als teamleider in dat licht: met beide disciplines komen tot betekenisvolle stedenbouw met een anker in het verleden.

Sietske Heddema

Naar een functioneel gebruik van een industrieel monument

Al enkele jaren bood de gevestigde fysiotherapie-praktijk aan het Hofveld niet meer voldoende ruimte om te kunnen voldoen aan de gestage groei van de praktijk en de vraag naar meer behandelmogelijkheden die passen in de veranderende opvattingen over moderne praktijkvoering.

Voor een belangrijk deel is de praktijk wijkgericht en was het dus gewenst andere huisvesting in de buurt te zoeken. Een bericht over het 50KV station aan de Oude Beekbergerweg in de Stentor, nu alweer 3,5 jaar geleden, zette ons op het spoor.

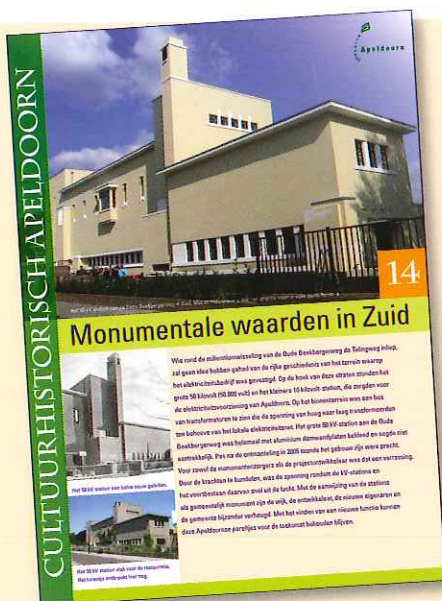
Al snel was er een afspraak voor een bezichtiging gemaakt en met een spannend gevoel meldden we ons voor de rondleiding. Wat zou zich achter de grote grijze wanden met dichtgetimmerde ramen bevinden?

In het donker ontwaarden we twee grote vloeroppervlakten met nog wat kleinere ruimten en in het licht van onze zaklantaarns zagen we direct een aantal bijzonder fraaie details. Vanaf dat moment waren we enthousiast. Tegelijkertijd vol vragen, die zich grofweg laten indelen in tweeën: Kan het en hoe doe je zo iets?

In de oriëntatiefase, nog voor dat wij gegadigden waren, was er op verzoek van BOEI (Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel erfgoed), een dochter van Bouwfonds, een globaal idee voor gebruiksmogelijkheden ontwikkeld door architect Koos van Lith. Hier naar kijkend en vele gesprekken verder met verschillende financiële adviseurs kwamen we steeds meer "in the mood". Het kon en we hadden een eerste idee hoe het aan te pakken. In september 2006 vond de aankoop plaats en in de daarop volgende periode van ongeveer een jaar werd het plan ontwikkeld. Dat ontwikkelingsproces was boeiend, spannend en verrassend. Soms gingen zaken ineens heel snel dan weer was het moeizaam en daarmee, zeker achteraf, soms traag. De rolverdeling in zo'n proces is in grote lijnen wel duidelijk. Maar juist in deze gegeven situatie, waar het zo duidelijk gaat over details en niet over hoofdlijnen is het iedere keer weer zoeken naar het goede besluit, gericht op het doel dat je voor ogen hebt. Misschien was in ons traject complicerend dat we hadden besloten een aantal elementen van het uitvoeringsproces in "eigen beheer" te houden. Dat ging onder meer over de

restauratie van het glas-in-lood plafond, het schilderwerk en de gevel. Belangrijke overweging hiervan was onze betrokkenheid en de noodzaak financiën beheersbaar te houden. De instanties waar we mee te maken kregen werkten bijna steeds positief en vlot mee. De bouwvergunning werd in augustus 2007 verstrekt en in september startte de bouw, dat wil zeggen er werd begonnen met het gebouw geheel asbestvrij maken. De planning is enige keren bijgesteld, niet zozeer omdat er sprake was van tegenvallers maar omdat sommige werken iets te optimistisch waren ingeschat. Het slotstuk was de herplaatsing van het torentje. Een relatief kostbaar element, maar nu het er eenmaal opstaat bijna de letterlijke bekroning van het monumentale pand. Soms word je wel eens gevraagd of je in je leven iets opnieuw zou doen. Dikwijls zeggen mensen daar nee op. Terugkijkend op de realisering van dit werk zouden we het, desgevraagd, zo weer doen. Het is een leerzame, maar vooral ook rijke periode geweest. Met resultaat!

Rogier Bos
Herman Bos

Nieuw in de Cultuurhistorische brochureserie:

Nr. 14 Monumentale waarden op het Nuon-terrein in Zuid.

Ingebruikname speelplaats in het Transformatorhof

Bouwfonds organiseerde op donderdag 30 oktober een feestje voor de bewoners van het Transformatorhof. Wethouder Jolanda Reitsma onthulde met de kinderen de schommels op het speelveld.

Naoorlogs erfgoed

Wethouder Jolanda Reitsma heeft op zaterdag 13 september 2008 tijdens de Open Monumentendag de plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst van de flats aan de Sprengparklaan kleur gegeven door persoonlijk een monumentenschildje te bevestigen op de gevel van de flats. Er was taart en een ansichtkaartenboekje van de 10 naoorlogse Apeldoornse topmonumenten voor eigenaar De Goede Woning en de bewoners.

Categorie Monumentale kunst

Het team Cultuurhistorie wil de geïnventariseerde kunstwerken graag onder de aandacht brengen van de Apeldoorners. Een brochure over dit onderwerp is in het voorjaar van 2008 verschenen. Plan is de kunstwerken per wijk te sorteren en te plaatsen op de websites van de dorps- en wijkraden. Voor de beoordeling van geïnventariseerde

kunstwerken hebben wij mede de hulp ingeroepen van het ICN (Instituut Collectie Nederland). Het ICN heeft landelijk een goed overzicht van kunstwerken uit de naoorlogse periode en beheert een databank op dit gebied. Voor meer informatie:

- www.icn.nl
- www.wederopbouwkunst.nl
- www.helpwandkunstsporen.nl

De eerste Apeldoornse Monumentenbeurs 16 april

De eerste editie van de Apeldoornse monumentenbeurs was een mooi succes. De bezoekers waren positief over het gebodene en gezien het aantal turfjes gezet op de flapover bij de deur bij het verlaten van het stadhuis voor herhaling vatbaar.

Het team Cultuurhistorie beraadt zich over de inhoud en vorm voor een tweede beurs. De workshop onderhoud werd op de avond druk bezocht en er was ook belangstelling voor een cursus op het gebied van onderhoud. Mocht u het enquêteformulier hierover gemist hebben tijdens de beurs, maar heeft u wel belangstelling voor een cursus, dan kunt u het formulier downloaden via onze website en alsnog insturen, bij voorkeur vóór 31 december 2008. Begin volgend jaar zal het team Cultuurhistorie inventariseren welke belangstelling er is en bekijken welke mogelijkheden er zijn om dan wel opnieuw een workshop te organiseren dan wel een cursus op te zetten of een brochure te maken over dit onderwerp.

deze nieuwsbrief in de spotlights: het beschilderde glas van Ger van Iersel

Bij de sloop van de Koningin Wilhelminaschool aan de Einsteinlaan zijn twee van de drie ramen met beschilderd glas van kunstenaar Ger van Iersel uit 1959 er in zijn geheel uitgehaald. Helaas is er één gesneuveld. Beide overgebleven ramen staan nu tijdelijk opgeslagen op de gemeentewerf aan de Vlijtseweg in afwachting van een herbestemming. Kerschoten heeft als naoorlogse wijk betrekkelijk weinig

kunstwerken (in de openbare ruimte). Herplaatsing in de wijk, bijvoorbeeld in een nieuwbouwproject, zoals Huize Hubertus, zou prachtig zijn. Suggesties en ideeën zijn welkom.

Wilt u overigens meer weten over de geschiedenis van de naoorlogse wijk Kerschoten, dan verwijzen wij u naar deel twee uit de Wijk-in-Beeldserie, verkrijgbaar bij de grotere boekhandels.

Monumentjes

Nieuwe financieringsfaciliteit Restauratiefonds

Speciaal voor eigenaren van gemeentelijke en provinciale monumenten, die een Cultuurfonds-hypothec ontvangen, is er een nieuwtje. Bij de meeste restauratieprojecten zijn er ook kosten die niet voor een laag-rentende lening in aanmerking komen. Voor eigenaren van rijksmonumenten worden deze kosten door het Restauratiefonds al langere tijd gefinancierd. Sinds 1 april van dit jaar kan het Restauratiefonds deze faciliteit ook aanbieden aan eigenaren

van gemeentelijke monumenten die een Cultuurfondshypothec ontvangen. U kunt als monumenteigenaar zo heel makkelijk het gehele project in één keer onderbrengen in een totaal-financiering.

Op www.restauratiefonds.nl/gemeenten kunt u meer lezen over deze faciliteit en de nieuwe informatiebladen bestellen. Heeft u vragen, dan kunt u bellen met de afdeling Voorlichting en Advies van het Restauratiefonds via het telefoonnummer 033) 253 94 39 (optie 4).

Herziening monumentenverordening 2003

Als eigenaar van een monumentaal pand zal het u bekend zijn dat verbouwplannen door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit bekeken worden. Bij een positieve beoordeling wordt een monumentenvergunning verleend. De monumentenvergunning en de inschakeling van de commissie zijn vastgelegd in de monumentenverordening. De huidige monumentenverordening dateert uit 2003. Het team Cultuurhistorie werkt momenteel aan een herziening van deze verordening. Dit is onder andere nodig in verband met de in 2007 ingevoerde Wet op de Archeologische Monumentenzorg. Deze wet komt er feitelijk op neer dat gemeenten hun bestemmingsplannen moeten actualiseren met een archeologische paragraaf zodat voldoende rekening gehouden kan worden met de archeologische waarden en het behoud daarvan. Een concept-verordening zal waarschijnlijk ter inspraak liggen in de loop van januari/februari 2009. Houdt u daarvoor het Apeldoorns Stadsblad in de gaten

waarin de start van de inspraakprocedure zal worden aangekondigd in de gemeentelijke bekendmakingen. U kunt deze ook vinden op de website www.apeldoorn.nl onder 'bekendmakingen'.

Folder monumentenvergunning

De afdeling Bouwzaken heeft in de serie Bouwen in Apeldoorn een folder gemaakt over de monumentenvergunning. Deze folder geeft antwoord op vragen zoals bijvoorbeeld wanneer u een monumentenvergunning nodig heeft, hoe u deze kunt indienen en wat er met uw aanvraag gebeurt. U kunt de folder halen bij de balie van de afdeling Bouwzaken in het Stadhuis, maar ook lezen en downloaden op de website van de gemeente Apeldoorn: www.apeldoorn.nl. Wanneer u zoekt op het trefwoord monumentenvergunning, kunt u doorklikken op het product Monumentenvergunning. Onder het tabblad Extra treft u de folder aan.

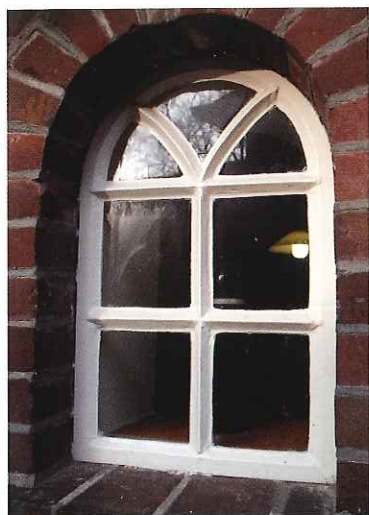
Suggesties, ideeën, tips, oud bouwmaterialen in de aanbieding of gezocht?

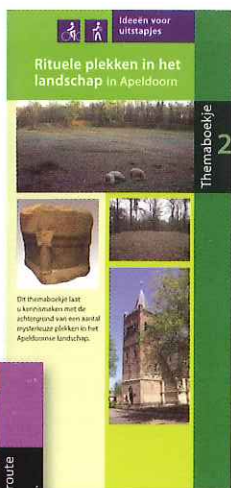
Het team Cultuurhistorie wil graag de contacten met u versterken. We willen u graag goed informeren, kennis overbrengen en u adviseren op het gebied van cultuurhistorie. Mogelijk heeft u zelf ook informatie of kennis die u wilt delen met ons of met andere monumenteigenaren. Wij roepen u van harte op om dit aan ons kenbaar te maken.

Mocht u:

- ideeën, tips, suggesties hebben
- vragen hebben,
- oude bouwmaterialen in de schuur hebben liggen waar u niets meer mee doet, maar voor een andere eigenaar wellicht interessant zijn
- zelf oude bouwmaterialen zoeken
- tips hebben wat u op de website wil vinden
- tips hebben voor onderwerpen in de nieuwsbrief?

laat het ons dan weten via onze site: www.apeldoorn.nl/cultuurhistorie of bel met ons team op telefoonnummer (055) 580 10 10.

Themaboekje Rituele plekken in het landschap

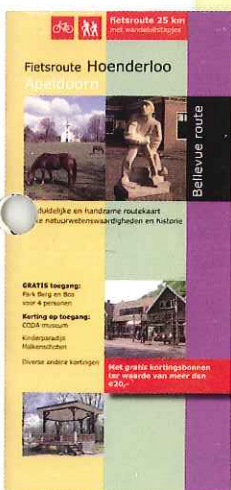
Als vervolg op 'Speuren naar IJzer' is verschenen in de serie cultuurhistorische themaboekjes 'Rituele plekken in het landschap'. Met dit boekje in de hand maakt u kennis met de achtergrond van een aantal

mysterieuze plekken in het Apeldoornse landschap. Het boekje is te koop bij de VVV en CODA voor € 2,95.

Bellevuefietsroutes

In de serie van de Bellevuefietsroutes is verschenen deze zomer in het kader van het Wijk in Beeldproject de fietsroute in Hoenderloo. Verkooppunten: VVV en CODA. Prijs € 2,95.

Voor meer informatie:
www.bellevueapeldoorn.nl

Wijk in Beeld

Eén van de samenwerkingsprojecten van het Erfgoedplatform is het Wijk-in-Beeldproject. Jaarlijks staat er een wijk in de spotlights. Dit project is ontstaan uit het initiatief van CODA om van 2006 tot 2015 elk jaar een tentoonstelling over een Apeldoornse wijk of dorp te maken onder de titel "De Atlas van Apeldoorn". De volgende wijken zijn inmiddels aan bod geweest: De Parken, Ugchelen, Orden, Kerschoten en Hoenderloo. In de loop van de jaren is een vast aantal activiteiten ontstaan zoals de uitgave van een boek, een wandelroute

en een Bellevuefietsroute naast de twee tentoonstellingen van CODA en de Stichting Bouwhuis. De werkgroep streeft er naar zoveel mogelijk af te stemmen op de wijk-activiteiten in overleg met de dorps- en wijkraden.

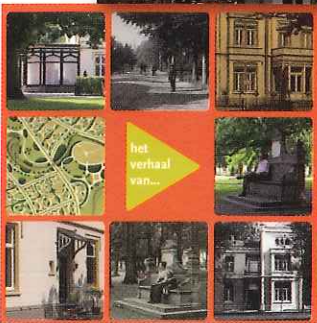
In 2009 zal Apeldoorn-Zuid in de spotlights staan als Wijk in Beeld. Mocht u suggesties hebben voor onderwerpen die beslist niet vergeten mogen worden, laat het weten! Zie voor het adres in het colofon.

Bewonersgeschiedenis uitzoeken?

Boxtart Dela Uitvaartverzorging heeft zijn rijksmonument Van der Houven van Oordtlaan 2 dit jaar prachtig gerenoveerd en gerestaureerd. Het pand is geopend door wethouder Jolanda Reitsma op donderdag 11 september in de Erfgoedweek Apeldoorn 2008. Dolly Verhoeven

van bureau Storia heeft op verzoek van de directie van Dela een mooi boekje geschreven over het huis onder de titel "Het verhaal van...". Misschien raakt u geïnspireerd om ook de geschiedenis van uw monumentale pand vast te leggen? Er zijn verschillende bureaus die dit voor u kunnen doen.

Opening gerestaureerde kapel Huis ter Horst

Op vrijdag 24 oktober 2008 heeft wethouder Jolanda Reitsma de opening verricht van de gerestaureerde kapel van Huis ter Horst in Loenen.

Interessante websites

www.monumenten.nl
www.erfgoednederland.nl
www.racm.nl

Erfgoedplatform Apeldoorn

Van links naar rechts staand: Rob Kemperink (Historische Vereniging Felua), Yvonne Zwikker (IVN Apeldoorn), Fenny Bruns (Stichting Apeldoornse Monumenten), Harry Schotman (Archeologische Werkgroep Apeldoorn), Teun Renes (Werkgroep Indisch Erfgoed), Stefan Rutten (CODA), Taco Pauka (Nederlands Politie Museum). Van links naar rechts zittend: Bert Kompanje (Stichting Apeldoornse Monumenten), Rennie van Heuven (Historische Vereniging Felua), Yvonne de Vries (gemeentelijk team Cultuurhistorie), Ralph Kneefel (Werkgroep Indisch Erfgoed, voorzitter van 1 januari 2006 tot en met 18 november 2008), Anne Pauen Godee (Stichting Koninklijk Apeldoorn). Stichting Bouwhuis, Oudheidkundige Vereniging De Marke, Stichting Joods Apeldoorn en de Vereniging Oud Apeldoorn ontbreken op de foto.

Met ingang van september 2008 heeft CODA de ondersteuning van het platform overgenomen van het gemeentelijk team Cultuurhistorie. Inmiddels is een nieuwe voorzitter gevonden. Hij zal zich in de volgende nieuwsbrief voorstellen. In het platform wordt vier keer per jaar (doorgaans op de tweede dinsdag van februari, mei, september, november) gepraat over onder andere het gemeentelijk cultuurhistorische beleid, de ledenactiviteiten en de afstemming daarvan. Ook de voortgang van een aantal gezamenlijke activiteiten waaronder bijvoorbeeld het jaarlijkse Wijk in Beeldproject en de Apeldoornse Erfgoedweek komen aan de orde. De deelnemers stellen zich hieronder kort aan u voor.

CODA

In CODA hebben sinds 2003 het voormalige Van Reekum Museum, het Historisch Museum Apeldoorn, de Openbare Bibliotheek en het Apeldoorns Archief hun krachten gebundeld. CODA Museum is een museum voor hedendaagse kunst en regionale geschiedenis. Die laatste is te zien in de vaste tentoonstelling 'Woudreuzen en Fluisterheggen' en in wisselende exposities in en buiten CODA. CODA Archief beschikt over de archieven van de gemeente Apeldoorn, talloze bedrijven, verenigingen, kerkgenootschappen en families. Meer informatie over CODA, haar collecties en activiteiten, vindt u via www.coda-apeldoorn.nl CODA is voor de vrijwilligersorganisaties een professionele verbindende (f)actor in het Erfgoedplatform, niet alleen als ondersteuner, maar ook als initiator, aanjager, projectleider of als bemiddelaar.

Vereniging Oud Apeldoorn

De Vereniging Oud Apeldoorn kortweg de VOA genoemd, is de grootste historische vereniging van Apeldoorn 1850 leden, opgericht in 1994 in het jaar waarin de Muziektent is herbouwd in het Oranjepark. De vereniging heeft als belangrijkste doelstelling het verstevigen van de banden van de Apeldoorners onderling. De vereniging komt op voor de cultuurhistorische waarde van de stad door herinneringen en beelden op te tekenen, te ordenen en te archiveren voor de toekomst, maar vooral ook door deze te tonen aan het publiek. De VOA neemt elk jaar een eigen module van de Erfgoedweek voor zijn rekening, tekende voor de organisatie van het programma van de Nationale Molendag op 10 mei 2008 en is zeer actief betrokken bij de jaarlijkse herdenkingen in Apeldoorn.

Voor meer informatie:

www.verenigingoudapeldoorn.nl

Stichting Apeldoornse Monumenten

De Stichting Apeldoornse Monumenten (kortweg: SAM), heeft zich sinds de oprichting in 1987 actief opgesteld om een aantal monumenten voor Apeldoorn behouden, zoals bijvoorbeeld Hotel Bloemink en het stationsgebouw. Ter stimulering reikt de SAM om de twee jaar een prijs uit voor de particulier/organisatie die zijn pand het best heeft gerestaureerd. De SAM initieert regelmatig 'adoptie'projecten, zoals het -inmiddels gerealiseerde- herstel van het uurwerk en de luidklok van het Gymnasiumgebouw. Ter gelegenheid van haar 20-jarig jubileum is -tezamen met de gemeente- een bronzen standbeeld voor admiraal Hendrik van Kinsbergen opgericht. SAM is een belangrijke partner in de organisatie van de jaarlijkse Open Monumentendagen in de Erfgoedweek Apeldoorn. Momenteel zet de SAM zich onder meer in om in 2009 de Kwartjesfontein, uit 1932, weer te laten spuiten.

Voor slechts € 20 per jaar kunt u de SAM ondersteunen; maar ook is uw hulp op diverse andere terreinen welkom; een dankbare taak!

Voor meer informatie:

www.apeldoornsemonumenten.nl

Historische Vereniging Felua

De Historische Vereniging Felua wil mensen bijebrengen die geïnteresseerd zijn in de geschiedenis in het algemeen en in de geschiedenis van Apeldoorn en de Veluwe in het bijzonder. De vereniging wil de belangstelling voor de historische ontwikkeling van de Veluwe verdiepen en bijdragen tot bestudering daarvan. Daarnaast streeft Felua ernaar historische voorwerpen van plaatselijk en regionaal belang voor het nageslacht te behouden en deze zo mogelijk te verwerven. Felua heeft namens het Erfgoedplatform de taak op zich genomen om te komen tot de oprichting van een Apeldoorns Publicatiefonds.

Voor meer informatie:

www.historischeverenigingfelua.nl

Archeologische Werkgroep Apeldoorn

De Archeologische werkgroep Apeldoorn is een groep vrijwilligers die zich binnen de gemeente Apeldoorn actief bezighoudt met archeologie. In nauwe samenwerking met de gemeente houden de leden in de gaten of er bij bouwprojecten resten uit het verleden uit de grond komen. Ook assisteren zij de gemeentelijk archeoloog bij opgravingen. De AWA maakt onderdeel uit van afdeling 18 van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland. De werkgroep is zeer actief in de begeleiding van de jaarlijkse Monumentensnuffelmiddagen voor jeugd die gehouden worden in het kader van de Erfgoedweek Apeldoorn. Het 'schatgraven' is altijd zeer in trek bij de basisschoolleerlingen van de groepen 6 en 7.

Voor meer informatie:

www.archeologie-apeldoorn.nl

Stichting Koninklijk Apeldoorn

Apeldoorn heeft een bijzondere band met Paleis Het Loo en het Huis van Oranje. Stichting Koninklijk Apeldoorn is in 1999 opgericht na de opheffing van de Stichting Viering Inhuldiging Koningin Wilhelmina 1898 - 1998.

De doelstelling van Stichting Koninklijk Apeldoorn luidt: "het initiëren en ondersteunen van die culturele en maatschappelijke activiteiten die zich richten op het verband tussen het Huis van Oranje, Paleis Het Loo en de Gemeente Apeldoorn". Stichting Koninklijk Apeldoorn wil bijdragen aan de bekendheid van het unieke, koninklijke karakter van de stad Apeldoorn. Hiertoe organiseert het bestuur grootschalige evenementen en lezingen. In 2009 organiseert Koninklijk Apeldoorn in het kader van "Honderd jaar Juliana" een aantrekkelijk programma voor jong en oud.

Voor meer informatie:

www.koninklijkapeldoorn.nl

Werkgroep Indisch Erfgoed (IEA)

De werkgroep "Indisch Erfgoed Apeldoorn" stelt zich ten doel de culturele erfenis van het voormalig Nederlands Indië te behouden, bekendheid te geven en verder te ontwikkelen voor de huidige en volgende generaties. De werkgroep "Indisch Erfgoed Apeldoorn" wil meer begrip kweken voor de waarde van het culturele Indische Erfgoed door jaarlijkse culturele activiteiten te organiseren. De werkgroep "Indisch Erfgoed Apeldoorn" ijvert voor het behoud en verdere ontwikkeling ervan door jaarlijkse culturele activiteiten te organiseren.

Voor meer informatie:

www.indischerfgoedapeldoorn.nl

Stichting Joods Apeldoorn

De Stichting Joods Apeldoorn is een nog jonge deelnemer in het platform. De organisatie bestaat sinds 9 september 2005 en heeft tot doel om activiteiten en evenementen te organiseren en te stimuleren op Joods cultureel, -educatief, -traditioneel, -religieus, -historisch en politiek-maatschappelijk gebied. Elk najaar organiseert Joods Apeldoorn een Cultureel Festival. In het laatste weekend van oktober 2008 is het voor de vierde keer, dit keer onder de titel "Krakau aan het Kanaal".

Voor meer informatie:

www.joodsapeldoorn.nl

Oudheidkundige Vereniging De Marke

Oudheidkundige Vereniging "De Marke" (1977) bestrijkt het volgende gebied: de gemeente Brummen + Beekbergen, Hoenderloo, Klarenbeek, Loenen en Ugchelen. Driemaal per jaar verschijnt het mededelingenblad "De Marke" met daarin publicaties over historische aangelegenheden uit het werkgebied. Vijf keer per seizoen wordt, op wisselende locaties, een (dia-)lezing gehouden met historische onderwerpen die een raakvlak hebben met onze streek. Eén keer per jaar wordt een middagexcursie georganiseerd in de regio en eveneens één keer per jaar wordt een dagexcursie gehouden, waarbij we gebruik maken van een touringcar. Voorts beschikt de vereniging over een uitgebreide bibliotheek met boeken die onze regio tot onderwerp hebben. Deze boeken zijn gratis te raadplegen in het CODA Kenniscentrum.

Voor meer informatie:

www.ohv-demarke.nl

Stichting Bouwhuis

Bouwhuis wil onder meer bewerkstellingen, dat veel Apeldoorners belangstelling hebben en krijgen voor en begrip hebben van de betekenis die gebouwen en ruimten hebben voor het dagelijks leven. Hoe meer mensen nadenken over de betekenis van gebouwen en daar met anderen over praten, hoe beter men de gebouwde omgeving (architectuur en stedenbouw) leert begrijpen. Waar meer mensen deelnemen aan een discussie, zullen meer mensen zich ook in de uiteindelijke resultaten herkennen. Dat geldt ook voor Apeldoorn dat als stad een eigen karakter heeft. De stichting Bouwhuis wil bevorderen dat meer Apeldoorners zich betrokken gaan voelen bij hun stad, de gebouwen en de directe omgeving. Goede en duurzame bouw, in harmonie met het Apeldoornse karakter is daarbij het uitgangspunt. Bouwhuis organiseert de jaarlijkse Nacht van de Architectuur in november.

Voor meer informatie:

www.architectuurcentrumbouwhuis.nl

IVN-Apeldoorn

IVN, vereniging voor natuur- en milieueducatie, draagt bij aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu, landschap en leefomgeving. IVN-Apeldoorn doet dat middels wandelingen en fietstochten, jeugdactiviteiten, landschaps- onderhoud en cursussen waaraan iedereen deel kan nemen.

Ter gelegenheid van de 50ste Boomfeestdag in 2007 heeft IVN-Apeldoorn in de Bellevuereeks Bomen in Beeld gemaakt, waarin aandacht voor natuur – bomen in het bijzonder - en cultuur.

Tijdens de Erfgoedweek organiseert IVN-Apeldoorn activiteiten in het thema van de Open Monumentendagen. En IVN-Apeldoorn levert - op verzoek en in samenwerking met andere organisaties- bijdragen aan bijvoorbeeld een wandeling en fietstocht op de Nationale Molendag op 10 mei 2008 (VOA), een excursie in de nieuwe wijk Zuidbroek (gemeente Apeldoorn afdeling Groen / Duurzaamheid), een excursie langs de Koppelsprengen in Ugchelen (Waterschap) of groene / landschappelijke informatie aan boekjes in de Bellevuereeks.

Voor meer informatie:

www.ivn-apeldoorn.nl

Paleis Het Loo en het Nederlands Politiemuseum zijn ad hoc lid van het Erfgoedplatform.

Erfgoedweek Apeldoorn 2008

Op donderdag 12 september heeft de gemeente-archeoloog Maarten Wispelwey samen met oud-collega Henny Rensink in aanwezigheid van buurtbewoners een plaquette onthuld in het Van Haestenpark. De voor deze gelegenheid gemaakte prehistorische boerderij

is gemaakt door Kitty van Zwieten. Het thema voor de Open Monumentendagen 2009 is al bekend: "Op de kaart". De werkgroep Erfgoedweek Apeldoorn is momenteel het programma 2008 aan het evalueren. In januari zullen zij zich weer gaan

beraden op het nieuwe thema voor volgend jaar. Heeft u tips, wilt u eventueel meedoen met de Open Monumentendagen en uw pand openstellen, dan meldt u het dan op het mailadres van de Erfgoedweek: erfgoedweek@apeldoorn.nl

Kleine Monumenten

Het is zover. De gemeente gaat een 'potje' creëren voor het onderhoud van kleine monumenten. Het team Cultuurhistorie heeft zich hier lang op verheugd en is blij dat het zover is. De 80-jarige Rotaryclub Apeldoorn heeft hierop vast een voorschotje genomen met het geweldige aanbod een aantal monumenten gedurende twee jaar schoon te houden. In overleg met het team Cultuurhistorie zijn een twaalfstal kleine monumentale objecten in de wijk De Parken uitgekozen. De start was tijdens de Open Monumentendag

op zaterdag 13 september 2008. Het team Cultuurhistorie werkt intussen samen met dienst Milieu, Mobiliteit en Openbare Ruimte, verantwoordelijk voor de openbare ruimte, aan een beheersplan voor de kleine monumenten.

De achterliggende verhalen van een kleine veertig objecten zijn door de Stichting Apeldoornse Monumenten vastgelegd in het boekje "Ter herinnering aan ... kleine monumenten in Apeldoorn". Er zijn echter

veel meer van die waardevolle kleine monumenten. Wist u bijvoorbeeld dat er vlakbij de Woeste Hoeve aan de Oude Arnhemseweg een schapenkerkhof ligt in de berm tussen het fietspad en de rijweg?

Er stond ook ooit een bordje bij met de tekst:

*"Hier rust het argeloze schaap
aan het eind van zijn leven,
Dat u, o mensch, zijn wol
tot dekking heeft moeten geven.
Ontzie dit graf temidden van 't verkeer
Leg hier geen dozen, schillen,
of andere rommel neer."*

Dit bordje is reeds lang verdwenen en niemand herkent de kring van beukenbomen meer als een schapenkerkhof. De gemeentelijke afdeling Groen heeft plannen gemaakt om de gekapte bomen te vervangen door nieuwe exemplaren. Het team Cultuurhistorie haakt hierop in door ervoor te zorgen dat er weer een informatiebordje bij komt te hangen.

Colofon

De nieuwsbrief Cultuurhistorisch Apeldoorn verschijnt twee keer per jaar.

Uitgave

Gemeente Apeldoorn
dienst Ruimtelijke Ontwikkeling
www.apeldoorn.nl/cultuurhistorie

U kunt het team telefonisch bereiken via het volgende nummer: (055) 580 24 82 en via het emailadres: cultuurhistorie@apeldoorn.nl

Fotografie:

Bouwfonds
Gemeente Apeldoorn
Rogier Bos
Rotary Apeldoorn

Vormgeving

Vormvisie BNO, Apeldoorn

Druk

Felua-groep, Apeldoorn

Oplage

1500 exemplaren

Najaar 2008